హరికొలువు

సంపుటము-2

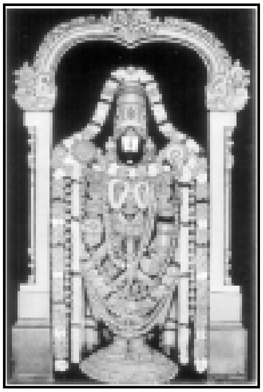

ధారావాహికం-34

శ్రీ జూలకంటి
బాలసుబ్రహ్మణ్యం

నాట(తివడ)

గరుడధ్వజా! యేమని చెప్పెడిది నీ ప్రభావంబు!
నీ నాభికమలంబున బుట్టెనట! విరించి నీ మహిమ దెలియ శక్తుండు గాడట!
నానా వేదంబులు నీ మహిమలు చెప్పెడివట! నీ మూర్తి కడగురుతు గానవట!
రవిచంద్రులు నీ నయనంబులట! నీయపార తేజో మహిమంబు లెఱుంగవట!
ఇంద్రాదిదేవతలు నీయాజ్ఞాధారులట!వొక్కొక్క మరి నీతో గినిసి నిన్నెదిరించలేక మఱియును నీశరణు వేడుకొందురట!
పంచమహాభూతంబు నీ ప్రకృతి గుణంబులట! నీ స్వభావంబిట్టిది యని తెలుప జాలవట!
సముద్రంబులు నీపానుపట! నీ గుణంబుల లోతెఱుంగవట!
మునులు భవదీయ స్వరూప సూచకవాదులట! మీమాయ దా ట నోపరట!
చరాచర జగత్తు మీసృష్టియట! మిమ్ము జూపి చెప్పనోపవట!
నాశక్తియెంత నేనెంత నేను నీపాదంబులు గతియని వుండంగ
నీవే దయదలంచి రక్షించెదవు శ్రీ వేంకటేశ్వరా!

--శ్రీ వేంకటేశ్వర వైరాగ్య వచనమాలికా గీతాలు (పెదతిరుమలాచార్యులు)

గోవిందా! గోవిందా!! గోవింద!!!

సప్తగిరీశుని సంవత్సరోత్సవాలు

పారువేట ఉత్సవం

పారువేట అనగా మృగాలు పరుగెత్తుతుండగా వాటిని వెంబడించి వేటాడటం. అడవిలో విచ్చలవిడిగా తిరుగుతూ బీభత్సాన్ని కలిగిస్తున్న క్రూర మృగాలను వేటాడి చంపి ప్రశాంతతను చేకూర్చే ప్రధాన లక్ష్యంతో పూర్వం రాజులు వేటకు వెళ్లేవారు.

అరిషడ్వర్గాల ప్రభావానికి లోనైన ఇంద్రియాల ప్రేరణతో నిలకడలేక పోరాడుతూ ఉండే చంచలమైన మనస్సే ఒక మృగం. అలాంటి స్థిరత్వం లేని భక్తుని మనస్సును పంచాయుధాలతో శ్రీవేంకటేశ్వర స్వామి వేటాడి పట్టుకొని ఏకాగ్రతను ప్రసాదించడమే ఈ ''పారువేట'' ఉత్సవ నిర్వహణలోని అంతరార్థంగా అధ్యాత్మ విదులు ప్రవచిస్తారు.

ప్రతి సంవత్సరం సంక్రాంతి పండుగకు మరునాడే కనుమపండుగ. ఆ రోజున జగత్ప్రభువైన శ్రీ శ్రీనివాస చక్రవర్తి శంఖ చక్ర

గదా ధనుః ఖడ్గములనే పంచాయుధాలను ధరించి వన విహారార్థం వెళ్లి దుష్ట మృగాలను వేటాడి విజయగర్వంతో తిరిగి వస్తారు. కోనేటిరాయుని పారువేట ఉత్సవం అత్యంత కోలాహలంగాను, ఆనందభరితంగాను సాగుతుంది. అధికమాసం వచ్చిన సందర్భంలో నవరాత్రి బ్రహ్మోత్సవంగా జరుప బడే రెండవ బ్రహ్మోత్సవానంతరం కూడ శ్రీ స్వామివారు పారువేటకు వెళతారు.

ప్రతిరోజు మాదిరే యథారీతిగా కనుమ పండుగరోజున సుప్రభాతం, తోమాల సేవ, కొలువు, అర్చన, మొదటి గంట నైవేద్యం జరుగుతాయి. ఆ తరువాత రెండవ అర్చన నైవేద్యాలు అనగా మధ్యాహ్న పూజా నైవేద్యాదులు జరిగిన వెంటనే శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారు వేటదుస్తులు తొడిగి తలపై శిరస్త్రాణం ధరిస్తారు. ఆ తర్వాత ఆభరణా లను, పుష్ప మాలలను అలంకరించు కొంటారు. సుదర్శన చక్రాన్ని, పాంచజన్య శంఖాన్ని, నందక ఖడ్గాన్ని, కౌమోదకి గదను శార్ఙమనే విల్లును - ఇలా పంచాయుధాలను ధరించి వేటకు సన్నద్ధమవుతాడు. ఇంతేగాక ఇంకా వేట పరికరాలైన డాలు, కత్తి, బల్లెం (ఈటె) మొదలైన ఆయుధాలను కూడ స్వీకరించి శ్రీశ్రీనివాస ప్రభువు వెండి శ్రీపీఠాన్ని అధిరోహించి ఆలయం వెలుపలికి విచ్చేస్తారు. శ్రీకృష్ణస్వామి కూడ మరొక పీఠంపై అధిరోహించి శ్రీస్వామి వారిని అనుసరిస్తాడు. ఇలా శ్రీవేంకటేశ్వరుడు శ్రీకృష్ణుడు ఆలయం వెలుపలికి వచ్చి బాజా భజంత్రీలతో, వేద పారాయణలతో ఛత్రచామరాది రాజ మర్యాదలతో గజతురగ భక్త బృందం ముందు వెళుతూ వుండగా, బాకా లూదుతూ వుండగా వేటకు బయలుదేరి నేరుగా ఉత్తరం దిశగా వెళ్లి పాపవినాశనం దారిలో ఇంచుమించు 2 కి.మీ. దూరంలో వున్న పారువేట మండపానికి మధ్యాహ్నం సుమారు 2 గ ల సమయానికి చేరుకుంటారు.

అప్పటికే పుణ్యాహవాచనాది కార్యక్రమాలతో శుద్ధిచేసి, సర్వశోభాయమానంగా అలంకరింపబడిన పారువేట మండపంలో శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి శ్రీకృష్ణ స్వామివారితో పాటు వేంచేస్తారు. ఈ మండపంలో సుమారు రెండుగంటలపాటు కొలువుదీరి వుండగా శ్రీస్వామివారి సన్నిధిలో అన్నమయ్య సంకీర్తనలు, హరికథవంటి సంగీత సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు ఘనంగా జరుగుతాయి.

పిదప సాయంత్రం 4 గంటల సమయంలో శ్రీస్వామివారికి, కృష్ణస్వామివారికి పూజా నివేదనలు హారతులు జరుగుతాయి. ఈ సందర్భంలో పారువేట ఉత్సవం ఉభయదారులైన తాళ్లపాకవారికి, పరివట్టం కట్టి, శఠారి మర్యాదలు జరుపబడిన పిదప స్థాన బహుమానంగా ప్రసాదంతో సత్కారం జరుగుతుంది.

ఆ తర్వాత శ్రీమలయప్పస్వామి శ్రీ కృష్ణస్వామి పారువేట మండపం వదలి బయటికి వస్తారు. ఇంతలో శ్రీస్వామివారి సన్నిధిలో నిత్యమూ సేవ చేస్తున్న సన్నిధిగొల్లలు అక్కడకు సమీపంలోనే వున్న తమ విడిదికి అలనాటి కృష్ణుని రూపంలో విచ్చేసి వెన్నను ఆరగించవలసిందిగా ఆహ్వానిస్తారు. అప్పుడు శ్రీకృష్ణస్వామి వారివెంట వారి విడిదికి వెళ్లి పూజా హారతులు స్వీకరించి, వెన్నను ఆరగించి తిరిగి వేంకటేశ్వరుని చెంతకు వస్తాడు. మళ్లీ ఆ గొల్లలు అలా కృష్ణస్వామి రూపంలో వచ్చి తమను అనుగ్రహించిన శ్రీవేంకటేశ్వరునికి కూడా ఘనంగా పూజా హారతులు సమర్పిస్తారు. ఇక్కడ సన్నిధి గొల్ల శ్రీస్వామివారిచే శఠారి మర్యాదలు పొందుతాడు.

ఆ తర్వాత శ్రీవేంకటేశ్వరుడు రౌద్రాకారంతో వీరావేశంతో పరుగెత్తుతూ మృగాలను వేటాడుతాడు. ఇందువల్లనే కాబోలు ''మృగయా రసికాయాథం వృష భాసుర హారిణే'' (వేట స్వారస్యం బాగా ఎరిగినవాడూ, వృషభాసురుణ్ణి సంహరించిన వాడు) అని అష్టోత్తర శత నామ స్తోత్రంలో సముచితంగా కొనియాడబడినాడు.

శ్రీస్వామివారు పంచాయుధాలను ఎక్కుపెట్టి పరుగెడుతుండగా, శ్రీస్వామివారి ముందు శ్రీవారి రూపంగా భాసించిన అర్చక స్వామి వెండి బల్లెన్ని (ఈటెను) చేతబట్టుకొని మహా అట్టహాసంగా ముందుకు పరుగెడుతూ జంతువులను వేటాడతారు. ముందు వున్న మృగాలు (జింకలు) పారిపోతాయి. ఆ వెంటనే మళ్లీ వెనక్కు వెళ్లి యథాస్థానంలో నిలబడతారు. మళ్లీ శ్రీస్వామివారు వేగంగా ముందుకు పరుగెడుతూండగా, వారి రూపంగా వున్న అర్చకస్వామి ముందుకురికి ఈటెను విసరుతాడు. ఇలా మూడుమార్లు వేటాడం జరుగుతుంది.

వేటలో విజయులై శ్రీ వేంకటేశ్వర స్వామివారికి, శ్రీకృష్ణస్వామివారికి పూజా హారతులు ఘనంగా జరుగుతాయి.

పిదప శ్రీకృష్ణస్వామి వెంటరాగా శ్రీ మలయప్పస్వామివారు ఛత్రచామర మర్యాదలతో మంగళ తూర్యరవములు మోగుతుండగా గజ తురగ భక్త బృందాలు ముదు నడుస్తుండగా వేద పారాయణలు సాగుతుండగా విజయ గర్వంతో మహా దర్పంగా తిరుమల పురప్రవేశం చేస్తారు. దారి పొడవునా అక్కడక్కడా విజయ సంకేతంగా శ్రీస్వామివారు హారతు లందుకొంటూ ఆలయ మహాద్వారం వద్దకువస్తారు. శ్రీకృష్ణ స్వామివారు మాత్రం ఆలయ ప్రవేశం చేస్తారు. ఆ తర్వాత అక్కడనుండి హథీరాంజీ మఠం వారికి ఉభయ నిర్వహకులుగా వెండి బెత్తాలు ఇస్తారు. వారు ఆ వెండి దండాన్ని ధరించి ఆలయ మహాప్రదక్షిణ మార్గంలో ముందు నడుస్తుండగా శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామివారు సకల రాచమర్యాదలతో పురవీథుల్లో ఊరేగుతూ ఆలయమహాద్వారం వద్దకు చేరుకోగానే మహంతుమఠం వారికి హారతి శఠారి మర్యాదలు జరుగుతాయి.

ఆ తర్వాత శ్రీస్వామివారు ఆలయ ప్రవేశం చెయ్యడంతో ఈ పారువేట ఉత్సవం ఘనంగా ముగుస్తుంది.

పరమ శాంతమూర్తి, కరుణామూర్తి అయిన శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి ఈ పారువేట ఉత్సవంలో పంచాయుధాలను ధరించి రౌద్ర మూర్తిగా మహాదర్పంతో దర్శనమిస్తాడు. మహా మహిమోపేతములైన అత్యంత శక్తి

వంతములైన శంఖ చక్ర గదా ఖడ్గ శార్ఙములనే పంచాయుధాలతో శ్రీస్వామివారు దుష్ట శిక్షణ శిష్ట రక్షణ చేయుటానికే ఈ వేంకటాచలంపై నిలిచారనడానికి ఈ పారువేట ఉత్సవం ప్రకృష్టమైన దృష్టాంతం. అందువల్లనే 'కలౌ వేంకట నాయకః' అనే ప్రశస్తి ఏర్పడింది.

ఈ పారువేట ఉత్సవ సందర్భంలో నిత్యం మనలోని దుష్ట శక్తులను, దురాలోచనలను వేటాడి సంహరించి మనకు సర్వ సౌభాగ్యాలను అనుగ్రహింపవలసినదిగా శ్రీస్వామివారి పంచాయుధాలను, ఆ ఆయుధాలను ధరించిన ఘన వేంకటగిరి నాథుణ్ణి మిక్కిలిగా ప్రార్థిద్దాం. ఆయన అనుగ్రహంతో తరిద్దాం!

స్ఫుర త్సహస్రార శిఖాతి తీవ్రం
సుదర్శనం భాస్కరకోటి తుల్యమ్,
సురద్విషాం ప్రాణవినాశి విష్ణోః
చక్రం సదా హం శరణం ప్రపద్యే.
విష్ణోర్ముఖోత్థానిల పూరితస్య
యస్య ధ్వని ర్దానవ దర్ప హంతా
తం పాంచ జన్యం శశి కోటి శుభ్రం
శంఖం సదా హం శరణం ప్రపద్యే.
హిరణ్మయీం మేరు సమాన సారాం
కౌమోదకీం దైత్యకులైక హంత్రీమ్
వైకుంఠ వామాగ్ర కరాభి మృష్టాం
గదాం సదా హం శరణం ప్రపద్యే.
రక్షో సురాణాం కఠినోగ్ర కంఠ
చ్ఛే దక్షర చ్ఛోణిత దిగ్ధ ధారమ్
తం నందకం నామ హరేః ప్రదీప్తం
ఖడ్గం సదా హం శరణం ప్రపద్యే.
యజ్జ్యా నినాద శ్రవణాత్సురాణాం
చేతాంసి నిర్ముక్త భయాని సద్యః
భవంతి దైత్యాశని బాణ వర్షి
శార్ఙం సదా హం శరణం ప్రపద్యే.
యచ్చక్ర శంఖం గదఖడ్గ శార్ఙం
పీతాంబరం కౌస్తుభవత్స లాంఛితమ్
శ్రియా సమేతోజ్జ్వల శోభితాంగం
విష్ణుం సదా హం శరణం ప్రపద్యే.

గోవిందా! గోవిందా!! గోవింద!!!

(వచ్చే సంచికలో..... ''శ్రీవారి తెప్పోత్సవాలను'' గురించి తెలుసుకుందాం.) ★

ధనుర్మాస విశిష్ఠత

శ్రీ భద్రం శ్రీనివాసాచార్యులు, పర్లాకిమిడి.

''మాసానాం మార్గశీర్షోహం''

అంటూ మాసాలన్నిటిలోని శ్రేష్ఠమైన మాసం మార్గశీర్షమని అది తనే అని శ్రీకృష్ణ ఉవాచ. ఈ మాసంలో సంక్రాంతికి ఒక నెల రోజుల ముందునుంచీ అంటే సంక్రాంతి వరకూ శ్రీవైష్ణవ దేవాలయాల్లో ఆయుర స్థలాల్లో జరిగే అద్వితీయ ఉత్సవం. ఈ ధనుర్మాస ఉత్సవం. దీనికి ఒక చక్కని విశిష్ఠత ఉంది.

శ్రీ విల్లిపుత్తూరులో విష్ణుచిత్తుల వారికి ఆ జగన్నాథుని యొక్క కృపాకటాక్ష వీక్షణలచే తులసివనమునందు భూదేవి అంశగా ఒక చక్కని బాలిక లభించింది. భగవత్ ప్రసాద ముగా భావించి ఆ పాపను అల్లారు ముందుగా పెంచుచుండెను. ఆమెకు 'కోదై' అను పేరు పెట్టెను. ఈమె చిన్ననాటి నుండి భగవంతుని ఎడ అచంచలమైన భక్తితో ఆ స్వామిని తనవానిగా చేసుకోవాలని తలంపుతో తన తండ్రి స్వామి కైంకర్యమునకు చక్కని మాలలు సమకూర్చగా ముందుగా వాటిని తాను ధరించి తదుపరి స్వామివారికి సమర్పించు చుండెడిది. అందుకే ఆమె ''ఆముక్తమాల్యద'' అయినది. కలియుగ ప్రారంభమున ధర్మప్రచారమునకు నడుం బిగించిన పన్నిద్దరు ఆళ్వారులలో ఈమె ఒక్కతియే స్త్రీ మూర్తి. ఈ కోదై అన్న నామమును తెలుగున గోదాగా ప్రాచుర్యము పొందెనేమో!

పూర్వము వ్రేపల్లె వాడలలో ఉన్న గొల్ల కన్యలకు గోదా నాయకత్వం వహిస్తూ మనం స్వామికి అత్యంత చేరువగుటకు ఒక చక్కని వ్రతమును ఆచరిద్దాం. దాని వివరములు, నిబంధనలు ఇలా ఉంటాయి అని అందరికీ వివరించి వ్రతమును ప్రారంభించింది. ఒక్కొక్క పాశురముతో ఒక్కొక్క గోపికను మేల్కొలుపు పాడుకుంటూ స్వామిని పూజించుటకు, వ్రతము చేయుటకు సమయం ఆసన్నమగుచున్నది. బద్ధకమును వదలిపెట్టి వ్రేపల్లెకు బయలు దేరవలె అంటూ మేల్కొలిపి, వ్రేపల్లె చేరి నీలాకృష్ణులను మేల్కొలిపి ఆ శ్రీకృష్ణపరమాత్మ యొక్క కరుణా కటాక్ష వీక్షణ విన్యాసములను అర్థించగా, ఆస్వామి మీకేమి కావాలని అడుగగా, స్వామిని అనేక విధముల స్తుతించి తమ వ్రతము గురించి తెలిపి తమ వ్రతమునకు కావలసిన మంగళ ద్రవ్యములను అర్థించి మాలోపాలను మన్నించి మా సేవలు అంగీకరింపమని వేడుకొని, మాకు సదా భగవత్ కైంకర్యభాగ్యము కలిగించమని మంగళ హారతులు సమర్పించారు. ఈ విధంగా ద్రావిడ దివ్య ప్రబంధమునందు ముప్పై పాశురాల్లో జరిగే ఈ యావత్ కార్యక్రమం ప్రతి రోజూ రోజు కొక్క పాశురం చొప్పున శ్రీ వైష్ణవ దేవాలయాల్లో తెల్లవారుజామున అత్యంత వైభవముగా జరుగుతాయి. ఈ రోజుల్లో ఒక రోజు పొన్నాకులలో హారతులు వెలిగించి స్వామికి మంగళ హారతులు పడతారు. వేరొక రోజున చక్కని ''కూడార్'' అను ప్రసాదాన్ని స్వామికి వినియోగం చేస్తారు. ఈ చరాచర జగత్తులో పరమపదమైన వైకుంఠం నా స్థానం అన్నాడు భగవంతుడు. అందుకే ''యం ప్రాప్య ననివర్తంతే తద్దామ పరమం మమ'' భగవంతుని స్థానం చేరిన మీదట తిరిగి రాకలేదు. అందుకే గోదా ప్రారంభము నందే ''నారాయణనే నమక్కె పఱైతరువాన్'' మన అంతరంగము నందు సమస్త కోర్కెలు తీర్చువాడు ఆ నారాయణుడు. కనుక అతనినే సేవిద్దాం. ఆ స్వామినే పూజిద్దాం. అని ఆ స్వామినే వివాహమాడింది. అందుకే ఆ ధనుర్మాసములో ఆనందాన్ని కలిగించే తెల్లవారుజామున వెన్నెలలో శ్రీవైష్ణవ దేవాలయాల్లో జరిగే ఈ ఉత్సవాన్ని దర్శించి ఆ స్వామి కృపకు పాత్రుల మౌదాం!